

Nr 223

Av herrar **Mattsson** och **Berntsson**, om skydd för enskild markägare mot skadeverkningar av provisoriskt byggnadsförbud.

(Lika lydande med motion nr 180 i Första kammaren)

För ett välordnat samhällsbyggande är det ofrånkomligt att begränsa markägarens rådighet över sin mark. Kortvariga provisoriska byggnadsförbud torde också markägarna i allmänhet finna naturliga och acceptabla, om syftet med förbudet är att under pågående planläggning hindra tillkomst av en bebyggelse, som inte kan inordnas i en blivande plan. Det måste vara ett allmänt intresse att bebyggelsen förläggs till de platser, som såväl miljömässigt som från ekonomisk synpunkt är de bästa möjliga.

Provisoriska byggnadsförbud, som för lång tid begränsar markägarens rådighet över marken, är naturligtvis inte önskvärda. Tyvärr är de dock vanliga, eftersom det föreligger en stor eftersläpning i fråga om upprättande av bebyggelseplaner. Sådana förbud i mera än 20 år är en icke ovanlig företeelse.

Helt naturligt är det önskvärt att planeringsberedskapen på olika sätt förbättras. Men svårigheterna i planeringen ökar bland annat genom de stegrade kraven på standard, trafikproblemen och de allt vanligare saneringsfrågorna. Knapphet synes också råda på skolade planfackmän. Av dessa skäl och även andra är det såsom i olika sammanhang förordats behövligt med en översyn av planväsendets organisation. Det kan förväntas att det därigenom skulle vara möjligt finna vägar, som bidroge till att minska dröjsmål med planlägningsarbetet. Men samtidigt bör det sägas, att det alltid torde finnas fall, då relativt långvariga dröjsmål med planeringens fullföljande knappast kan undvikas.

De provisoriska byggnadsförbud, som får gälla under avsevärd tid, skapar ofta förhållanden, som för den enskilde markägaren innebär betydande skada. Skapas inte skydd för fastighetsägare mot sådana förluster, innebär detta att man — för att förbilliga plangenomförandet — låter någon eller några fastighetsägare ensam bära skadeverkningarna av ett förbud, vilket har tillkommit i samhällets intresse och som blivit långvarigt på grund av att samhället inte har resurser att inom rimlig tid lösa planfrågorna. En sådan ordning kan från rättssäkerhetssynpunkt inte anses godtagbar.

Det behövs sålunda enligt vår mening ett skydd för fastighetsägare mot de skadeverkningar, som långvariga provisoriska byggnadsförbud ofta medför. Man kan naturligtvis tänka sig en maximering av giltighetstiden för dylika förbud. Men såsom framhålles kan långvarigt dröjsmål i planeringen i vissa fall knappast undvikas.

Lösningen torde därför få sökas i införande av rätt för fastighetsägare att, när den provisoriska förbudstiden överskridit en viss tid, göra anspråk på ersättning för styrkt skada eller att påfordra inlösen av marken.

Med hänvisning till vad som här anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsam utredning av frågan om införande av skydd för enskild markägare mot skadeverkningar, som föranledes av att provisoriska byggnadsförbud får orimligt lång giltighetstid.

Stockholm den 20 januari 1967

Lennart Mattsson (cp)

Henry Berndtsson (fp)
